

μύλος

μύλος, ο, ουσ. [<μτγν. μύλος <αρχ. ουσ. μύλη, ή], ο μύλος· το παιδικό παιχνίδι φουρφούρι (βλ. λ.). (Ακολουθούν 15 φρ.)·

- *γίναμε μύλος*, μαλώσαμε άγρια, ανταλλάξαμε βίαια χτυπήματα, σκληρά λόγια ή απειλές: «γίναμε μύλος με τον τάδε, γιατί μου 'βρισε τη μάνα». Για συνών. βλ. ρ. *γίναμε μπίλιες*, λ. μπίλια·

- *γυρίζει σαν μύλος*, περιφέρεται διαρκώς, ασταμάτητα, ιδίως γύρω από ένα σημείο: «είναι τόσο ζηλιάρης, που, κάθε φορά που την αφήνει έξω απ' την πόρτα της, γυρίζει μέχρι το πρωί σαν μύλος γύρω απ' το σπίτι της, μήπως και ξαναβγει μονάχη της»· βλ. και φρ. *γυρίζει σαν ανεμόμυλος*, λ. ανεμόμυλος·

- *έγινε μύλος*, δημιουργήθηκε μεγάλη φασαρία, μεγάλη αναστάτωση, μεγάλη ασυνεννοησία, ιδίως σε ένα χώρο ομαδικής εκδήλωσης: «μόλις μαθεύτηκε πως υπήρχε βόμβα μέσα στην αίθουσα, έγινε μύλος κι όλοι έτρεχαν αλαφιασμένοι πάνω κάτω || έγινε μύλος στη συνεδρίαση, γιατί ο καθένας προσπαθούσε να επιβάλει τη δική του γνώμη»·

- *έγινε μύλος η δουλειά ή η δουλειά έγινε μύλος*, βλ. λ. [δουλειά](#)·

- *έκανα μύλο τη δουλειά*, βλ. λ. [δουλειά](#)·

- *κουβαλώ νερό στο μύλο του*, βλ. λ. [νερό](#)·

- *μύλος η υπόθεση*, χαρακτηρίζει δουλειά, εργασία, υπόθεση ή κατάσταση όπου επικρατεί μεγάλο μπερδεμα, μεγάλη αναρχία: «πώς είναι τα πράγματα στο εργοστάσιο; -Μύλος η υπόθεση || πώς πάει η δίκη; -Μύλος η υπόθεση»·

- *ο καλός ο μύλος όλα τ' αλέθει*, **α.** έχει πάρα πολύ γερό στομάχι, μπορεί να χωνέψει οποιοδήποτε φαγητό: «μπορεί να φάει ό,τι να 'ναι, γιατί ο καλός ο μύλος όλα τ' αλέθει». **β.** είναι πολύ ανεκτικός, ακόμη και στις πιο βαριές προσβολές: «όσο και να τον βρίζουν δε λέει τίποτα, γιατί ο καλός ο μύλος όλα τ' αλέθει»·

- *ο μύλος χωρίς νερό δεν αλέθει*, χωρίς τα απαραίτητα εφόδια, δεν μπορούμε να επιτύχουμε στο έργο μας, στην εργασία μας, στη δουλειά μας: «πρέπει να είσαι καλά οργανωμένος για να τελειώσεις αυτή τη δουλειά, γιατί μύλος χωρίς νερό δεν αλέθει»·

- *όποιος αέρας κι αν φυσάει, ο μύλος πάντα αλέθει*, οι ισχυροί και οι επιτήδαιοι άνθρωποι επιβιώνουν και επωφελούνται με όλες τις καταστάσεις: «δεν τον νοιάζει ποιο πολιτικό κόμμα είναι στα πράγματα, γιατί όποιος αέρας κι αν φυσάει, ο μύλος πάντα αλέθει»·

- *όποιος πάει πρωτύτερα στο μύλο, εκείνος αλέθει*, όποιος εκμεταλλεύεται έγκαιρα τις ευκαιρίες που του δίνονται, βγαίνει κερδισμένος: «να 'χεις πάντα το μυαλό ν' αρπάζεις την κάθε ευκαιρία, γιατί όποιος πάει πρωτύτερα στο μύλο, εκείνος αλέθει»·

- *ρίχνω νερό στο μύλο του*, βλ. λ. [νερό](#)·

- *τ' αλέθει όλα σαν μύλος*, βλ. φρ. *ο καλός ο μύλος όλα τ' αλέθει*·

- *τα κάνω μύλο(ς)*, **α.** δημιουργώ μεγάλη φασαρία, μεγάλη αναστάτωση, μεγάλη ασυνεννοησία, ιδίως σε ένα χώρο ομαδικής εκδήλωσης: «μόλις ανέβηκε στο βήμα κι άρχισε να καταφέρεται κατά του προέδρου, τα 'κανε μύλο, γιατί όλοι οι παριστάμενοι αντέδρασαν έντονα με φωνές και χειρονομίες». **β.** αποδιοργανώνω, αναστατώνω εντελώς μια δουλειά, επιχείρηση, μια υπόθεση ή ένα χώρο, οδηγώ μια δουλειά, μια επιχείρηση στα πρόθυρα της χρεοκοπίας ή της αποτυχίας: «απ' τη μέρα που ανέλαβε ο τάδε τη διεύθυνση του εργοστασίου, τα 'κανε μύλο με την ασχετίλα του || σ' άφησα ένα πρωινό μόνο σου στο σπίτι και κατάφερες να τα κάνεις μύλο»·

- φέρνω νερό στο μύλο του, βλ. λ. [νερό](#).

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας